

Leven

1. ATTEST VAN DE 80 %-GRENS

Fiscoloog/ Fiscalogues nr. 973 & « Actualités fiscales » nr. 12, maart 2005

Het Belgisch Staatsblad van 9 maart laatstleden heeft een koninklijk besluit van 1 maart 2005 gepubliceerd dat de « fameuse » regel van de 80%-formule wijzigt. Een zuivere « schoonheidsoperatie » evenwel, die zich ertoe beperkt het koninklijk besluit aan te passen aan de terminologie en aan de inhoud van de wet Vandenbroucke. Bedoeling is ook niet de toepassingsmodaliteiten van de 100 %-regel te organiseren.

Om fiscaal voordeel te genieten moeten zowel de persoonlijke als de patronale bijdragen steeds bij een pensioeninstelling gestort worden die in België gevestigd is. Dit is inzonderheid een inbreuk op de vrije dienstverlening in de Europese Unie (zie hierna bij punt 4 de actie die in dat verband door de Europese Commissie tegen België werd ingesteld).

Wat de voorschotten en inpandgevingen betreft, zij moeten ook steeds betrekking hebben op een onroerend goed dat in België gevestigd is, terwijl in het kader van het VAPZ wordt toegestaan dat dit goed op het grondgebied van de Europese Unie gevestigd is.

Bij een onvolledige carrière zijn steeds inhaalbijdragen mogelijk :

- 10 jaar maximum van een vroegere beroepsactiviteit die werkelijk gepresteerd werd,
- 5 jaar maximum van een beroepsactiviteit die nog moet gepresteerd worden.

De prestaties die overeenstemmen met de reeds gepresteerde dienstjaren kunnen onder de vorm van een koopsom of van periodieke premies gefinancierd worden. Hetzelfde geldt voor de 5 jaar toekomstige dienst. De wettekst doet hieromtrent twijfel ontstaan : er wordt niet duidelijk vermeld dat de inhaling voor dienst buiten de onderneming steeds bij middel van een koopsom kan gebeuren. En de commentaar brengt in dat verband geen verheldering.

Het koninklijk besluit stipuleert daarentegen uitdrukkelijk dat die **bijkomende jaren slechts in aanmerking kunnen genomen worden als de reglementen en overeenkomsten dat vermelden.**

Wat de controlemaatregelen betreft, **verplicht het koninklijk besluit de opstelling van attesten en informatiefiches**, een verplichting die op dit ogenblik enkel uit de administratieve commentaar was af te leiden. Inmiddels worden de huidige modellen gebruikt die desnoods worden aangepast :

a. Attest 80 %

De pensioeninstelling moet een dergelijk attest afleveren op grond van de elementen die door de belastingplichtige verstrekt worden

- bij het sluiten van het contract (individuele en collectieve verbintenissen WAP)
- bij elke wijziging van het contract (die een invloed heeft op de berekening van de 80 %)
- bij overschrijding van de limiet van de 80 %.

b. Informatiefiche

De werkgever van zijn kant moet een informatiefiche verstrekken van elk contract dat door het fiscaal attest beoogd wordt en dit telkens tegen 31 maart van het jaar dat volgt op het jaar waarin het pensioenplan van kracht is geworden.

Al deze bepalingen gaan met terugwerking in op 1 januari 2004.

2. NIEUW HYPOTHECAIR STELSEL : VRAGEN EN ANTWOORDEN VAN DE ADMINISTRATIE

Fiscoloog/Fiscologue nr. 971, maart 2005 ; Cash van 10 maart 2005 ; Trends/Tendances van 24 maart 2005 ; L'Echo van 29 maart 2005

De fiscaliteit m.b.t. de eigen woning heeft begin dit jaar een hele revolutie doorgemaakt. De nieuwe aftrekking voor eigen en enige woning mag dan al eenvoudiger zijn dan de oude, toch blijft zij op diverse punten onduidelijk. Weer heeft men de indruk dat ze overhaast beslist werd, zonder dat alle aspecten ervan werden onderzocht. Dit is, jammer genoeg, een gewoonte geworden. Vandaar, zo lijkt het, de nieuwe «trend» van vragen en antwoorden die door de Administratie worden uitgewerkt zoals voor de EBA (www.minfin.fgov.be – zie perscommuniqué van 24-02-05).

a. Enige woning

Eén van de basisvoorwaarden om het nieuwe stelsel voor fiscale aftrek te genieten is het feit dat het om de « enige » woning van de belastingplichtige moet gaan.

Wat het « enige » karakter betreft, is de wettekst duidelijk :

- **De woning moet op 31 december van het jaar waarin de lening gesloten wordt de « enige » woning zijn.**
- Om uit te maken of het wel degelijk om de enige woning van de belastingplichtige gaat, wordt **geen rekening gehouden met de andere woningen waarvan hij door erfenis, mede-eigendom, naakte eigenaar of vruchtgebruiker is.**

Wat gebeurt er als die woning **geen « enige » woning meer is** (omdat de betrokkene bijvoorbeeld een tweede woning verworven heeft) - vraag 8?

- **Het recht op aftrekking wordt bewaard**, vermits het enige karakter eens en voor altijd op 31 december, van het jaar waarin de lening gesloten werd, bepaald wordt. Nadien wordt hier niet meer op teruggekomen. De fiscale aftrek wordt behouden op voorwaarde dat men die woning blijft betrekken natuurlijk (zie hierna onder b).
- Het **recht op de verhogingen** daarentegen (620 € gedurende de eerste tien jaar en 62 € indien minstens 3 kinderen ten laste –geïndexeerde bedragen) is volgens de fiscus definitief **verloren** van bij de **belastbare periode waarin de belastingplichtige eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker van een 2e woning wordt.**

Deze situatie wordt ieder jaar op 31 december geëvalueerd.

b. Eigen woning

Om het voordeel van dit fiscale stelsel te genieten, moet de woning ook de eigen woning van de belastingplichtige zijn, d.w.z. de woning **die hij betreft en waarvan hij eigenaar, bezitter, erfpachter opstalhouder of vruchtgebruiker is** (vraag 9).

Wanneer moet dit eigen karakter worden vastgesteld ?

Men verwacht dat de wetgever het juiste moment bepaald heeft waarop die voorwaarde moet vervuld zijn. Maar neen, niets daarvan. Voor sommigen gaat het, zoals bij het enige karakter om 31 december. Indien dat zo is lopen tal van leners het risico om die aftrek niet te genieten. Inderdaad indien een persoon op 1 september een HIL aangaat om een woning te bouwen, is de kans groot dat die woning op 31.12 van dat jaar niet afgewerkt is en dus niet door de belastingplichtige kan betrokken worden

Hetzelfde zou gelden voor wie een huis koopt waarin hij eerst werken moet verrichten alvorens het te kunnen betrekken. Dit was wellicht niet de bedoeling van de wetgever.

In dergelijk geval zou men er eerder kunnen van uitgaan dat de **aftrek slechts wordt toegestaan vanaf het jaar waarin de belastingplichtige zijn huis betreft**. Het probleem van de woningen in aanbouw is dan opgelost. De belastingplichtige kan dan niet van bij het begin van het nieuwe stelsel genieten, maar zo is de aftrek niet definitief verloren.

Hij kan deze genieten zodra hij de woning betreft.

Nochtans lijkt de fiscus de voorkeur te geven aan de eerste aanpak en stelt een oplossing voor, voor de woningen die in aanbouw zijn (zie punt 5): wanneer werken meerdere jaren in beslag nemen aanvaardt de administratie de aftrek, zelfs als de woning niet van bij het begin effectief bezet wordt. Probleem opgelost ? Dat is maar schijn. Want hoe staat het met de woningen die nooit afgewerkt raken (bij faillissement van de aannemer, bijvoorbeeld)? En wat als de belastingplichtige het huis verkoopt zonder dat hij het zelf betrokken heeft?... Allemaal vragen waarop niemand op dit ogenblik kan antwoorden!

Er is maar één oplossing : dat de wetgever zijn huiswerk overmaakt!

Ander voorbeeld (vragen 12 en 13) : de fiscus beschouwt dat een lening die wordt aangegaan om een **bouwgrond** aan te kopen geen recht geeft op aftrek voor eigen woning.

Indien die belastingplichtige achteraf een tweede lening aangaat om de bouw van een woning op die grond te financieren, zal hij enkel voor die tweede lening aftrek genieten. Indien hij daarentegen één lening aangaat om zowel een bouwgrond als de bouw van een woning op die grond te financieren, zal die lening in aanmerking komen voor fiscale aftrek. Maar wat als men een dergelijke lening aangaat, een graafmachine laat komen, een put graaft en de bouwwerken laat aanslepen ? Kan de aftrek dan worden toegepast ? De Administratie lijkt dit te aanvaarden, terwijl de wet het verbiedt !

We zullen zeker nog op deze « Frequently Asked Questions » terugkomen ...

3. DE PENSIOENINSTELLINGEN KRIJGEN TOEGANG TOT DE KRUISPUNTBANK

Life & Benefits, maart 2005

De wet Vandenbroucke verleent de werknemers diverse rechten inzonderheid inzake informatie. Verplichtingen die dan op de pensioeninstellingen wegen. Zo hebben de aangeslotenen ieder jaar recht op een pensioenfiche. Wat tot praktische problemen leidt. Inderdaad, die informatie moet niet enkel naar de aangeslotenen gestuurd worden die actief zijn, maar ook naar de gewezen werknemers die de onderneming hebben verlaten, maar die nog steeds de uitgestelde pensioenrechten genieten (de « slapers »).

Voor de actieven zal de pensioeninstelling zich tot de werkgever wenden, voor de slapers is dat veel ingewikkelder. Blijkbaar is de wetgever zich daarvan bewust ; **hij heeft een oplossing gezocht en heeft de pensioeninstellingen toegang verschaft tot de Kruispuntbank van de sociale zekerheid.** De pensioeninstellingen die een sectoraal pensioenstelsel beheren zullen verplicht zijn de kruispuntbank te raadplegen om er de sociale gegevens te bekomen, zij die een bedrijfspensioenplan beheren kunnen vrij kiezen of ze al dan niet van die mogelijk gebruik maken.

De concrete werking van die oplossing is nog helemaal niet effectief. Inderdaad, de Kruispuntbank bevat een enorme hoeveelheid informatie waarvan het merendeel niet nuttig is voor de pensioeninstellingen. Er moeten dus structuren en filters gecreëerd worden om deze instellingen in staat te stellen de informatie te selecteren die zij nodig hebben.

4. VERHAALSVORDERING VAN DE EUROPESE COMMISSIE TEGEN BELGIE

Publicatieblad van de Europese Unie van 5 maart 2005

De Europese Commissie heeft op 23 december bij het Europees gerechtshof een verhaalsvordering ingediend tegen België.

Zij verwijt ons land :

- dat het de fiscale voordelen uit (patronale en persoonlijke) stortingen die dienen voor de financiering van een pensioenplan onderwerpt aan het feit dat ze bij een pensioeninstelling moeten verricht worden die in België gevestigd is,
- dat het kapitaal in België belast wordt wanneer de woonplaats naar het buitenland wordt overgebracht en dit ondanks de internationale overeenkomsten (dit punt werd inmiddels door de rechtbanken geregeld),
- het feit dat het de overdracht van reserves van groepsverzekeringen of pensioenfondsen naar het buitenland verplicht, terwijl diezelfde transfer die in België verricht wordt niet belastbaar is,
- tenslotte het feit dat het van buitenlandse verzekeraars eist dat er in België een fiscale vertegenwoordiger aangesteld wordt die instaat voor de betaling van de jaarlijkse taks.

De Commissie vraagt **dat een dergelijke fiscale** regeling die indruist tegen de principes die door de Europese Unie worden gevolgd (vrije dienstverlening, vrij verkeer van werkkrachten, vrije vestiging en vrij kapitaalsverkeer) **veroordeeld wordt.**

Marktinfo

1. VERZEKERING & DISCRIMINATIE OP GROND VAN LEEFTIJD

Le Soir, De Tijd & l'Echo van 19-03-05 ; Libre Entreprise van 26 maart 2005

Voor het eerst heeft een rechtbank een standpunt ingenomen over een discriminatieprobleem in verzekeringen en veroordeelt ze de operatie waarbij DKV de Hospitalisatiepremies van haar verzekerden had verhoogd. **Het is niet de verhoging als dusdanig die veroordeeld werd, maar eerder het feit dat die verhoging gedifferentieerd op sommige leeftijdscategorieën** werd doorgerekend. In september 2003, had DKV haar verzekeringspremies verhoogd in functie van de leeftijd van haar verzekerden : 8 % meer voor iemand die tussen 20 en 39 jaar oud was, 16 % voor oudere personen van 40 tot 59 jaar en 24 % voor wie 60 jaar of ouder was. Test-Aankoop beschouwde deze praktijk als discriminerend en stelde een vordering in.

De consumentenvereniging heeft in eerste aanleg haar gelijk gehaald. DKV gaat evenwel in beroep. De maatschappij was tot die operatie overgegaan op grond van statistieken die aantoonde dat de gedifferentieerde tariefaanpassing op objectieve elementen gebaseerd was zoals de verhoging van het risico die gebonden is aan de leeftijd van de verzekerde, de gevoelige stijging van de medische kosten voor deze categorie van verzekerden ... Nu oordeelt de handelsrechtbank te Brussel dat deze stijging voor eenvormig alle leeftijdscategorieën treft.

Zal een dergelijk vonnis onmiddellijke gevolgen hebben voor de verzekeraars ?

Het gaat nog maar om het vonnis van één enkele rechter. Deze veroordeelt de manier waarop DKV een premieverhoging heeft doorgevoerd in de loop van het contract, maar niet het feit van te segmenteren. Het is eerder de manier waarop, die wordt aangevochten.

Een segmentatie moet objectief, oordeelkundig en noodzakelijk zijn. Voor Assuralia betekent dit niet noodzakelijk dat de leeftijd moet geweerd worden als criterium voor diversificatie terwijl de leeftijd effectief een oordeelkundige reden is voor segmentering. Zoals iedereen trouwens weet treedt de leeftijd in andere verzekeringen op als criterium om de premie te bepalen. Dit vonnis zou dus ook niet het algemeen principe op de helling moeten zetten, waarbij de verzekeraars het bedrag van de premies mogen laten schommelen in functie van het risico dat ze moeten dragen. Het komt er op aan **de juiste maat te vinden in deze selectie van risico's**. Indien de segmentatie van die aard is dat sommige verzekerden uit de markt gesloten worden, zal de wetgever optreden.

Voor B. Dubuisson, voorzitter van de Verzekeringscommissie moet men **vermijden dat segmentatie een factor van sociale uitsluiting wordt**.

2. EEN « COMPLIANCE OFFICER » BIJ DE VERZEKERAARS

L'Echo van 23 maart 2005

De verzekeringmaatschappijen moeten binnen de drie maanden een « **compliance-functie** » invoeren die moet instaan voor de integriteit. Dit blijkt uit een omzendbrief van de CBFA. Naar het voorbeeld van de banken, zullen de verzekeringsmaatschappijen nu ook hun « Compliance Officer » hebben. De principes die voortvloeien uit de van toepassing zijnde reglementering eisen inderdaad dat in het beleid van elke verzekeringsmaatschappij een geheel van regels zouden ingevoerd worden die de integriteit van het beroep van verzekeraar garanderen (bijvoorbeeld inzake witwassing van kapitalen, bestrijding van discriminatie, deontologische codes ...).

3. ZICH VOORBEREIDEN OP RAMPEN

L'Echo van 16 maart 2005

De CBFA is de laatste tijd wel zeer bedrijvig: in een andere omzendbrief vraagt ze de **invoering van een continuïteitsplan voor de activiteiten**. De aanslagen van 11 september hebben heel wat sporen nagelaten in de gemoederen, maar ze hebben ook aangetoond dat **het voor de ondernemingen noodzakelijk is over een hulpplan bij rampen te beschikken**. Het is in die context dat de CBFA deze omzendbrief heeft uitgebracht. De omzendbrief richt zich tot de hele Belgische financiële wereld. Er wordt aan deze ondernemingen gevraagd om beheerspraktijken in te voeren om het hoofd te kunnen bieden aan ernstige niet geplande activiteitsonderbrekingen. Worden bijvoorbeeld beoogd, de informaticapannes, aanvallen van computervirussen, cybercriminaliteit, ernstige sociale storingen, bommeldingen, terreurdaden, natuurrampen ...

Aan elke financiële instelling wordt voornamelijk gevraagd dat haar organisatie zo zou opgevat zijn dat ze bij ernstige verstoring van haar activiteiten haar kritieke functies zou kunnen in stand houden of ze zo snel mogelijk zou kunnen herstellen. En tevens haar normale activiteiten binnen een redelijke termijn zou kunnen heraanvatten. Daartoe moet elke onderneming **een BCP (continuïteitsplan) opstellen**, een soort bundel met procedures en documentatie die op verschillende plaatsen moet bewaard worden. De CBFA geeft de tijd tot eind dit jaar om deze continuïteitspolitiek te evalueren.

4. EVOLUTIE VAN HET INCASSO IN LEVENSVZERZEKERINGEN IN 2004

Assurinfo van maart 2005

In 2004 is het incasso van de **levensverzekeringsproducten in Tak 21** (gewaarborgde rentevoet) met zowat **12 %** gestegen en bereikt nu 13 miljard €. Deze groei volgt op twee jaren met een groei van meer dan 55 %. Het succes van producten als de “verzekeringsrekeningen” zet zich door.

De contracten van **Tak 23** (gebonden aan pensioenfondsen) halen, na de forse daling die ze tussen 2000 en 2003 gekend hebben, halen **opnieuw adem** en vertonen een groei van meer

dan 25 % wat het incasso betreft. Het standhouden van de beursmarkten in 2003 en 2004 is daar zeker niet vreemd aan. Maar we staan nog ver van het recordincasso van 2000 (6,9 miljard € tegen 2,9 miljard € in 2004).

In **Leven Groepsverzekeringen** waar 95 % van het incasso gerealiseerd wordt in het kader van producten met gewaarborgde rente wordt een groei vastgesteld van 7 % tegen 9,5 % in 2003. Hier lijkt de wet **Vandenbroucke nog geen beduidende invloed te hebben gehad op het incasso.**

5. VERZEKERBARE HIV-PATIËNTEN

Assurinfo van 17 maart 2005

In Nederland kunnen mensen met HIV voortaan onder bepaalde voorwaarden een levensverzekering afsluiten. Personen die met succes een HAART-behandeling (Hoog Actieve AntiRetrovirale Therapie) ondergaan hebben, die zich strikt aan de voorgeschreven therapie houden, die geen andere medische complicaties ondervinden en geen intraveneuze drugs hebben gebruikt.

De premie van deze contracten zal wellicht verhoogd worden, want ofschoon de overlevingskansen dankzij deze behandeling stijgen, liggen de sterfteskansen nog altijd drie tot vier keer hoger dan normaal. De verzekeraars zouden ook beperkingen kunnen opleggen wat de duur van de verzekering betreft omdat de cijfers van de HAART-behandeling niet verder reiken dan zes jaar en de langetermijneffecten nog niet bekend zijn.

6. SPAREN OM ZIJN WETTELIJK PENSIOEN AAN TE VULLEN IS EEN NOODZAAK

L'Echo van 30 maart 2005; de Tijd van 29 maart 2005

Al wordt de uitbetaling van de wettelijke pensioenen gewaarborgd, het bedrag ervan dreigt alvast ontoereikend te zijn. Daarom is het **van meet af aan nodig om tijdens zijn loopbaan te sparen en een aanvulling van dat pensioen op te bouwen.** Dit is zowat de boodschap die vice-premier, J. Vande Lanotte, in een interview heeft laten doorschijnen. De minister herinnert er inderdaad aan dat het systeem van het wettelijk pensioen werd uitgebouwd in de veronderstelling van 10 à 15 jaar levenskans op het moment van de pensionering. Op dit moment leven tal van gepensioneerden nog 25 jaar.

Bijgevolg moet, naast het wettelijk pensioen, aan een sterke tweede pijler gewerkt worden.

7. EEN VERGOEDING VOOR ONGEVAL MET LICHAMEMIJKE LETSELS IS NIET BELASTBAAR

Verzekeringsnieuws/ Assurance au présent nr. 9, maart 2005; arrest van het Hof van Beroep te Luik, 13 februari 2004, FJF, 2004, p. 972.

Een werkgever had een verzekeringscontract gesloten dat zijn personeelsleden dekte bij lichamelijke letsels die zij opliepen tijdens hun privé-leven. Eén van zijn bedienden wordt slachtoffer van een ongeval. Er wordt hem een vergoeding gestort. Is deze vergoeding belastbaar?

Voor het Fiscale Bestuur lijkt dit geen twijfel. Deze vergoedingen moeten als een voordeel in natura beschouwd worden dat verkregen wordt omwille van of ter gelegenheid van de uitoefening van de beroepsactiviteit. Er bestaat een verband met de beroepsactiviteit vermits het voordeel voortvloeit uit een contract dat door de werkgever gesloten wordt en de vergoedingen berekend zijn in functie van de bezoldiging.

Zowel in eerste aanleg als in beroep stelde de rechter de belastingadministratie in het ongelijk: **de vergoeding is niet belastbaar.** Ze wordt uitgekeerd krachtens de uitvoering van het contract **ingevolge een schadegeval** en niet omwille van de uitoefening van een beroepsactiviteit. **Er is geen verband tussen die vergoeding en de beroepsactiviteit.**